

Kwaliteitskaart 'Pesten'

Kaart	Voor wie geldt deze kaart: alle groepsleerkrachten ouders en externe betrokkenen
Welk domein	Pestprotocol
Verantwoordelijke	Pest-coördinator (Daphne van Zoelen) is verantwoordelijk voor het evalueren en aanpassen van de kwaliteitskaart en het protocol.
Datum opgesteld	November 2023
Geëvalueerd	Jaarlijks in januari. Laatste evaluatie heeft januari 2024 plaatsgevonden.

Doel:

De school heeft als doel pestproblemen te voorkomen; los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Wij als school dragen uit dat pesten een probleem is, waarbij verschillende partijen betrokken zijn: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de zwijgende groep), groepsleerkrachten en de ouders/verzorgers.

Wij creëren een veilige leeromgeving, waarin iedereen zichzelf mag- en kan zijn.

Aanpak/werkwijze

De basisuitgangspunten die wij op de Willem Alexander school hanteren zijn:

- Alle leerlingen moeten zich gedurende de basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- Door de regels te communiceren en zichtbaar te maken in de school kunnen leerlingen en ouders, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.
- Als pesten optreedt, kunnen de groepsleerkrachten signaleren en optreden (in samenwerking met de ouders, IB, Pest-coördinator en directie) een duidelijk stelling innemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.
- Er is een klachtenprocedure beschikbaar en een mogelijkheid tot inschakelen van een interne- en externe vertrouwenspersoon.

Preventieve aanpak

In de aanpak tegen pesten is pestgedrag voorkomen de sleutel tot succes. We werken daarom structureel preventief aan een goed en veilig pedagogisch klimaat in alle klassen bij ons op school. Zie kwaliteitskaart pedagogisch klimaat en gedrag voor schoolbrede preventieve- en curatieve aanpak.

Bespreken en voorkomen van pestgedrag maakt onderdeel uit van ons pedagogisch handelen op de Willem Alexanderschool. Een goed leer- en leefklimaat op school en in de klas zijn voorwaarden zijn om tot leren te komen.

Concreet waarneembaar gedrag op de Willem Alexanderschool als eenduidige wijze vanaf de start van de schoolloopbaan is o.a. :

- Het geven van voorbeeldgedrag door groepsleerkrachten;
- Wij leren onze leerling om kritisch naar zichzelf en zijn gedrag te kijken;
- De Willem Alexanderschool heeft twee geschoolde Intern Contactpersonen (Koninginnenlaan: juf Tiny en Julianaweg: juf Daphne). Wegens langdurige uitval van Tiny neemt Daphne haar taken op de Koninginnenlaan waar.
Zij komen 2x per schooljaar in de groepen om zich voor te stellen en om de leerlingen aan te geven dat zij beschikbaar zijn om praten over pesten en over gepest worden. In september en januari. In de gang hangt op beide locaties een brievenbus, waarin leerlingen hun probleem kunnen posten en zo contact kunnen opnemen. De Intern Contactpersonen kijken wekelijks in de brievenbus en reageren adequaat op de inhoud. Leerlingen kunnen altijd rekenen op een reactie;
- De leerlingen en groepsleerkrachten vullen rond de herfstvakantie de vragenlijst van Leerling in Beeld, ons leerlingvolgsysteem, in. Hiermee brengen wij het welbevinden, de sociale vaardigheden en betrokkenheid van de groep en individuele leerlingen in kaart. De uitkomsten hiervan worden besproken met IB en de pest-coördinator;
- Er worden vragenlijsten voor groepsleerkrachten en leerlingen op het gebied van leer- en leefklimaat en de sociale veiligheid afgenomen.
Aandacht voor de fases van groepsvorming (Extra in de Gouden weken/Zilveren weken/Bronzen) Literatuur wordt leerkrachten aangereikt. Zie kopje onderaan 'literatuur';
- Realiseren van regelmaat en structuur (klassenafspraken, schoolregels, gedragsverwachtingen. Uitdragen van dezelfde taal);
- Open deuren;
- Het verwelkomen van de leerlingen in de ochtend op het plein/bij de klasdeur;
- Uitdragen en uitspreken van normen, waarden en wenselijk gedrag;
- Verantwoordelijkheid nemen en geven;
- Verantwoordelijkheid nemen t.a.v. de omgeving binnen en buiten de school;

Om een sociaal veilige leeromgeving te creëren komen in de klas diverse sociale onderwerpen aan de orde, zoals: weerbaarheid, omgaan en rekening houden met anderen, zelfvertrouwen, relaties aan gaan, keuzes kunnen maken. Hiervoor gebruiken we de methode KWINK sociaal-emotioneel leren (SEL). Met de inzet van Kwink beogen wij het gedrag van de leerlingen individueel, maar vooral ook als groep te begeleiden en te verbeteren. Met KWINK hanteren wij een groepsbrede en preventieve aanpak die wetenschappelijk onderbouwd en erkend is. In ieder leerjaar wordt er gewerkt aan de volgende onderdelen:

1. Besef hebben van jezelf
2. Besef hebben van de ander
3. Keuzes kunnen maken
4. Zelf management
5. Relaties kunnen hanteren

Voor schoolbrede werkwijze zie kwaliteitskaart 'Pedagogisch klimaat'.

Ondanks al deze preventieve zorg en aandacht kan het voorkomen dat een kind systematisch door een ander kind of andere leerlingen wordt gepest. Om leerlingen de gelegenheid te bieden pestgedrag te melden, hanteren wij de volgende afspraken:

Afspraak 1: Melden

Het inschakelen van de groepsleerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf groep 1 leren we de leerlingen: Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan vraag je hulp aan een groepsleerkracht. Ook andere leerlingen die zien dat een ander gepest wordt melden dit bij een groepsleerkracht.

Afspraak 2: Samen verantwoordelijk

Een medeleerling heeft mede de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de groepsleerkracht aan te kaarten. Door niets te zeggen of te doen, houdt een leerling het pestgedrag in stand. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Afspraak 3: Samenwerking met ouders

School verwacht bij peestsituaties de medewerking van ouders. Door samen te werken kunnen ouders, groepsleerkrachten, de pestcoördinator, intern begeleiders, interne contactpersonen en directie het probleem aanpakken en oplossen.

Curatieve aanpak

Wij hanteren in geval van signaleren van pesten de vijfsporenaanpak die gericht is op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouder(s), de klasgenoten en de school.

Als de groepsleerkracht merkt dat er gepest wordt door zijn/haar eigen waarneming, door een melding van een leerling of door de ouders, wordt dit in eerste instantie door de betreffende groepsleerkracht opgepakt. De aanpak hiervan gaat in 4 stappen.

Stap 1: Om pestgedrag te signaleren zijn we als school alert op diverse signalen. De eigen observaties in de klas, op het plein en in vrije situaties van de groepsleerkracht, alsook een melding die gemaakt wordt door leerling, ouders of externen.

Op het moment dat een leerling zich gepest voelt is het belangrijk dat dit bespreekbaar wordt gemaakt. Het eerste aanspreekpunt hiervoor is de groepsleerkracht, maar uiteraard kan ook de vertrouwenspersoon of IB geraadpleegd worden. Als pesten door de groepsleerkracht gesignaleerd wordt, zal in overleg met de intern begeleider en de anti-pestcoördinator vervolgstappen worden besproken.

Stap 2: De groepsleerkracht maakt een inschatting van de situatie en handelt daarnaast. In ieder geval wordt het pestgedrag besproken aan de hand van een verhelderingsgesprek met betreffende leerlingen. Het doel van dit gesprek is het oplossen van het pesten en het maken van afspraken. Melding wordt gedaan bij desbetreffende ouders. Aan de hand van de casuïstiek kan besloten worden om direct met leerlingen, ouders en groepsleerkracht/IB-er in gesprek te gaan.

Stap 3:

Als het pestgedrag niet stopt zullen er verdere stappen genomen worden, waarbij genoemde

consequenties zullen worden toegepast. Deze worden naar inzicht van de groepsleerkracht op een passende wijze ingezet. De Anti-Pestcoördinator en Intern Begeleider worden geïnformeerd. Directie is eindverantwoordelijk en wordt vanuit die rol geïnformeerd. De groepsleerkracht noteert van alle doorlopen stappen het verslag in Parnassys onder de notitie 'conversie'. Bij iedere melding omschrijft de groepsleerkracht de toedracht.

Richting ouders is het belangrijk dat:

- De gebeurtenis / het verhaal goed gekend en besproken wordt;
- Concreet wordt aangeven wat de vervolgstappen zijn;
- De groepsleerkracht informeert over de voortgang en er zal een terugkoppeling plaatsvinden.

Consequenties

Als de stappen 1 tot en met 4 van de curatieve aanpak geen positief resultaat opleveren voor de gepeste, dan heeft dat consequenties voor de pester. De Anti-Pestcoördinator en Intern Begeleider worden ingeschakeld om advies over de procedure betreft de vervolgstappen in te winnen. De consequentie is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1:

- Verhelderingsgesprek met ouders, betreffende leerling en groepsleerkracht. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde;
- Time-out op een vast afgesproken plaats op het plein en in de school;
- Nablijven tot alle leerlingen naar huis vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht (sanctie) over de toedracht en zijn/haar rol in het pest probleem;
- Groepsleerkracht blijft het gesprek aan gaan met de pester: bewustwording van wat zijn/haar gedrag met het gepeste kind doet;

Fase 2:

Nogmaals in gesprek met de ouders en indien mogelijk het kind, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een eind aan het probleem te maken. De school heeft alle ondernomen stappen vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld in overleg met de IB en/of Anti—Pestcoördinator en directie (bijv. de schoolarts van de GGD, schoolmaatschappelijk werk, vertrouwenspersoon of de wijkagent). Ook kan de leerling tijdelijk in een andere groep, binnen de school, worden geplaatst.

Fase 4:

Als het pestgedrag niet ophoudt en de geboden hulp en consequenties onvoldoende resultaat opleveren, dan volgen wij het protocol schorsen & verwijderen van stichting Fluenta. Dit in overleg met de Anti-Pestcoördinator, IB en directie.

Het beleid is te vinden op de volgende website:

<https://www.fluenta.nl/organisatie/documenten-en-regelingen/>

Stap 5

Indien er sprake is van een verstoorde relatie tussen de ouders en school en het pestgedrag blijft voortbestaan, dan zal de directie het protocol schorsing & verwijdering volgen. De school zal de ouders daarvan mondeling en schriftelijk op de hoogte stellen. Hierbij volgen wij het schorsings- en verwijderingsbeleid van Fluenta. Zie bovenstaande link. Afstemming vindt te allen tijden plaats met de voorzitter van college van bestuur.

Wijze van vastleggen/registratie:

Conform de wettelijke verplichtingen nemen wij de veiligheidsmonitor af. Gebruik maken wij van LIB leerling in beeld. Daarnaast worden jaarlijks tevredenheidspeilingen (onder collega's, ouders en leerlingen) uitgezet. De uitkomsten van deze metingen geven inzicht in het pedagogisch klimaat dat heerst op de school. N.a.v. de opbrengst zal er, als nodig, planmatig gewerkt worden aan klimaatsverbetering. Daarnaast werkt de school preventief aan het vormgeven van een veilig en vertrouwd pedagogisch klimaat. Zie kwaliteitskaart SEL en gedrag.

- Voor het meten van de sociale ontwikkeling gebruiken we het instrument *LIB leerling in beeld*. De leerkrachten van de groepen 1 tot en met 8 vullen de leerkrachtenlijsten in. In groep 6 tot en met 8 vullen de leerlingen daarnaast ook de leerlinglijsten in.
- Jaarlijks afnemen van ouder-, docent tevredenheidsenquêtes;
- Afnemen van de tevredenheidsonderzoek onder leerlingen met een meting van de sociale veiligheid vanaf groep 6 t/m 8.

Literatuur

- Gouden en zilveren weken Boaz Bijleveld

Bijlagen:

- Schoolregels
- Pestprotocol
- Protocol schorsen en verwijdering